OP DE BLAREN ZITTEN

CONSUMENTENBESCHERMING IS IN ONS LAND DOORGESLAGEN IN OVERBODIGE EN DUS KOSTBARE REGELGEVING. DE CONSUMENT DIE ECHT BESCHERMING NODIG HEEFT BETAALT HIERVOOR DE REKENING. TIJD OM IN TE GAAN TEGEN DE STROOM VAN MEER REGELS EN MEER TOEZICHT IN DE FINANCIËLE SECTOR.

De gemiddelde consument is een financieel analfabeet. Hij heeft geen kennis en ook geen belangstelling in financiële zaken. Verschillende onderzoeken – zoals van Wijzer in Geldzaken en Nibud – tonen dit aan. De gemiddelde consument wordt blootgesteld aan een enorm aanbod financiële producten, verkopers en adviseurs die niet allemaal uitsluitend in het klantbelang acteren. Dat de consument beschermd moet worden tegen malafide bedrijven, ondoorzichtige financiële constructies en agressieve verkooppraktijken is dan ook terecht. Maar niet iedereen is gemiddeld. Er zijn grote groepen consumenten die wel zelf in staat zijn om financiële beslissingen te nemen of die de eventuele financiële gevolgen van een slechte aankoop of advies prima kunnen dragen.

Enkele voorbeelden. De bescherming voor beleggers is opgetrokken naar 100.000 euro, waar dat eerst 50.000 was. Dat betekent dat beleggingen nu tot en met een inleg van een ton onder toezicht staan van de AFM. Boven die grens worden beleggers als professioneel aangemerkt en vindt de overheid bescherming overbodig. Ik durf te stellen dat een belegger die 50.000 euro vrij kan beleggen zelf verantwoordelijk is voor zijn daden, laat staan bij een ton. Hij zou bijvoorbeeld met gemak deskundig advies kunnen inwinnen.

FRED DE JONG
zelfstandig onderzoeker

“CONSUMENTEN-BESCHERMING IS DOORGESLAGEN IN OVERBODIGE EN DUS KOSTBARE REGELGEVING”

De consument wordt beschermd tegen mogelijk hoge facturen die financieel adviseurs in rekening brengen na invoering van het provisieverbod. De consument ziet de factuur, krijgt uitleg over de werkzaamheden, is niet verplicht om een overeenkomst aan te gaan en kan dus in alle vrijheid beslissen om wel of niet gebruik te maken van de dienstverlening van een adviseur. Het risico is relatief beperkt, want een gemiddelde factuur kost maximaal een paar duizend euro. Een vervelend verlies, maar voor de meeste consumenten niet onoverkomelijk. Daarnaast moet het gegeven advies nog steeds passend zijn, ook als de adviesfee excessief hoog zou zijn.

De Consumentenbond wil een verbod op execution only bij complexe producten. Om consumenten daarmee te verplichten om enige vorm van advies in te winnen. Los van het feit dat daarmee duizenden consumenten die dit prima zelf kunnen op advieskosten wordt gejaagd, zorgt een dergelijk verbod ook voor een prikkel om producten complexer te maken in plaats van eenvoudiger. Waarom zou je als producent een financieel product versimpelen als er toch verplicht een advies bij nodig is?

Het zijn zomaar wat voorbeelden van een tendens naar overregulering. Consumenten worden allemaal weggezet als simpele zielen die bij de hand moeten worden genomen. Maar niet alle consumenten zijn simpel. Het is een goede zaak dat consumenten financieel wijzer worden gemaakt, door voorlichting en educatie. Het grootste leereffect bereik je echter niet door het signaal af te geven dat een consument helemaal geen eigen verantwoordelijkheid heeft, zoals de overheid en de consumentenbond nu doen. Beter is het om in sommige situaties - zoals bij de genoemde voorbeelden - de consument meer eigen verantwoordelijkheid te geven en hem ook op de blaren te durven laten zitten als hij verkeerde beslissingen neemt. ‹‹‹

‘4Klank’ is een wisselcolumn waarin vier auteurs hun mening geven over een actueel onderwerp in relatie tot de financiële dienstverlening. De ‘4Klankers’ zijn: Fred de Jong (zelfstandig onderzoeker/consultant, verbonden aan UvA Amsterdam Centre for Insurance Studies), Dick Okhuijsen (lid raad van bestuur SNS Reaal), Chris de Bruin (directeur Bureau mr de Bruin) en Wouter Koolmees (Tweede-Kamerlid D66). Reacties op deze column zijn welkom op fred@freddejong.eu